

-

Bilancia

BILANCA

- sistematiziran pregled stanja:
 - imovine (aktiva),
 - obveza (pasiva) i
 - kapitalana određeni dan
- to je temeljni financijski izvještaj koji pokazuje financijski položaj poduzeća i koji služi kao podloga za ocjenu sigurnosti poslovanja
- daje odgovore na sljedeća pitanja:
 - kakva je financijska snaga poduzeća
 - kakva je likvidnost
 - hoće li poduzeće moći podmiriti obveze
 - kakva je horizontalna financijska struktura
 - kakav je položaj poduzeća u odnosu na druge
 - itd.

Imovina ili aktiva

- imovina čini ekonomske resurse od koje poduzeće može ostvariti određene ekonomske koristi
- dvije osnovne grupe:
 - kratkotrajna = tekuća = obrtna
 - dugotrajna = fiksna = stalna
- podjela prema približnom stupnju unovčivosti imovine
- kratkotrajna se pretvara u novac u razdoblju kraćem od 1 godine
- dugotrajna se pretvara u novaca u razdoblju dužem od 1 godine

KRATKOTRAJNA IMOVINA

- NOVAC
- POTRAŽIVANJA
- FINANCIJSKA IMOVINA
- ZALIHE

DUGOTRAJNA IMOVINA

- MATERIJALNA IMOVINA
- NEMATERIJALNA IMOVINA
- FINANCIJSKA IMOVINA
- POTRAŽIVANJA

Kratkotrajna imovina – NOVAC

- gotovina u blagajni
- novac na žiro-računu
- novac na deviznom računu

Kratkotrajna imovina – POTRAŽIVANJA

- potraživanja od kupaca
- potraživanja od zaposlenih
- potraživanja od države
- potraživanja od poduzetnika unutar grupe
- potraživanja od društava povezanih sudjelujućim interesom
- ostala potraživanja

Kratkotrajna imovina – ZALIHE

- sirovine, materijal
- proizvodnja u tijeku – nedovršeni proizvodi i poluproizvodi
- gotovi proizvodi
- trgovačka roba
- dugotrajna imovina namijenjena prodaji

Kratkotrajna imovina – FINANCIJSKA IMOVINA

[plasmani novca na kraći rok od jedne godine]

- dani kratkoročni krediti
- dionice (KUPLJENE OD DRUGIH)
- poslovni udjeli
- dani depoziti
- dužnički kratkoročni vrijednosni papiri

Dugotrajna imovina – MATERIJALNA IMOVINA

[ima fizički oblik]

- prirodna bogatstva (zemljišta, šume, predujmovi za šume i zemljišta)
- zgrade
- postrojenja i oprema
- alati, uredski i pogonski inventar
- transportna sredstva
- namještaj
- materijalna imovina u pripremi
- itd.

Dugotrajna imovina – NEMATERIJALNA IMOVINA

[nema opipljivi oblik]

- izdaci za istraživanje i razvoj
- patenti, licence, koncesije
- goodwill
- predujmovi za nematerijalnu imovinu

Dugotrajna imovina – FINANCIJSKA IMOVINA

[ulaganja novčanih sredstava na rok duži od 1 godine]

- dani krediti, depoziti
- dionice (KUPLJENE OD DRUGIH)
- poslovni udjeli
- obveznice i drugi dužnički dugoročni vrijednosni papiri – (KUPLJENE OD DRUGIH)

Dugotrajna imovina – POTRAŽIVANJA

- prodaja na kredit
- potraživanja od poduzetnika unutar grupe
- ostala potraživanja

UKUPNA AKTIVA

- nastaje kao zbroj svih navedenih stavki
- pored njih, mogu se još pojaviti:
 - plaćeni troškovi budućeg razdoblja
 - izvanbilančni zapisi

OBVEZE (PASIVA) I KAPITAL

- sva imovina kojom poduzeće raspolaže ima svoje porijeklo, način stjecanja odnosno izvore od kojih je pribavljeno
- svaka stavka u aktivi ima svoju stavku u pasivi
- npr. kupljena je roba – povećava se zaliha, povećavaju se obveze prema dobavljačima
- **zavisno od toga tko je uložio novac u poduzeće – vlasnik ili neki drugi subjekt, izvore sredstava dijelimo prema vlasništvu:**
 - vlastiti izvori: kapital
 - tuđi izvori: obveze
- izvore sredstava dijelimo i prema roku dospjeća:
 - kratkoročni izvori odnosno obveze
 - dugoročni izvori odnosno obveze
 - trajni izvori odnosno kapital

KAPITAL I REZERVE

- razlika između ukupne imovine i ukupnih obveza
- sve što imam – sve što dugujem = moja neto vrijednost ili kapital
- to je vlastiti izvor imovine i trajni je izvor
- kapital se primarno formira ulaganjem vlasnika pri osnivanju poduzeća, a uvećava se u slučaju uspješnog poslovanja odnosno zadržavanja profita
- kapital se sastoji od:
 - uloženog kapitala
 - zarađenog kapitala

KAPITAL I REZERVE

- upisani odnosno temeljni kapital
- rezerve iz dobiti
- revalorizacijske rezerve
- zadržana dobit
- preneseni gubitak
- dobit/gubitak tekuće godine

KAPITAL I REZERVE

- promjene na kapitalu:

Povećanje	Smanjenje
dodatna ulaganja	raspodjela vlasnicima
zadržana dobit	ostvareni gubici

DUGOROČNE OBVEZE

[obveze koje dospijevaju na naplatu u roku duljem od 1 godine]

- obveze za zajmove, depozite i slično
- obveze prema bankama
- obveze po obveznicama (ZA OBVEZNICE KOJE JE PODUZEĆE IZDALO)
- obveze prema dobavljačima
- obveze prema poduzetnicima unutar grupe

KRATKOROČNE OBVEZE

[obveze koje dospijevaju na naplatu u roku do 1 godine]

- obveze prema bankama
- obveze za zajmove, depozite i jamstva
- emitirani kratkoročni vrijednosni papiri
- obveze prema dobavljačima za materijal, robu
- obveze za izvršene usluge
- obveze za plaće
- obveze za poreze, doprinose i druga javna davanja

Veza između imovine, obveza i kapitala

- bilanca prikazuje stanje imovine, obveza i kapitala na određeni dan
- bilanca pokazuje sve što imamo i odakle nam to

- s obzirom da bilanca pokazuje imovinu poduzeća s dva aspekta, to upućuje na nužnost postojanja vrijednosne jednakosti odnosno bilančne ravnoteže:

$$\text{AKTIVA} = \text{OBVEZE} + \text{KAPITAL}$$

- razlika između tekuće aktive i tekućih obveza je neto radni kapital ili neto obrtni kapital

Zadatak I.

- Poduzeće ima tekuću imovinu od 100, fiksnu od 500, kratkoročne obveze 70, dugoročne 200. Sastavite bilancu. Koliko iznosi neto obrtni kapital?

Zadatak I. – rješenje

Aktiva		Pasiva	
Fiksna imovina	500	Kratkoročne obveze	70
Tekuća imovina	100	Dugoročne obveze	200
		Kapital	330
Ukupno	600	Ukupno	600

$$NOK = KI - KO = 100 - 70 = 30$$

Zadatak 2.

- Poduzeće raspolaže sa sljedećom aktivom i pasivom: novac 800, obveze prema dobavljačima 1300, zalihe robe 2000, oprema 1200, dugoročne obveze za kredite 500. Sastavite bilancu.

Zadatak 2. – rješenje

Aktiva		Pasiva	
Dugotrajna materijalna imovina		Dugoročne obveze	
Oprema	1200	Kreditni	500
Kratkotrajna imovina		Kratkoročne obveze	
Novac	800	Dobavljači	1300
Zalihe	2000	Kapital	2200
Ukupno	4000	Ukupno	4000

Zadatak 3.

- Na datum 31.12.2018. poduzeće je imalo sljedeće stanje:
- Gotovina 110.000 kn. Patenti 750.000 kn. Kratkoročne obveze prema dobavljačima 200.000 kn. Kratkotrajna potraživanja 300.000 kn. Dugotrajna materijalna imovina 2.000.000 kn. Zalihe 400.000 kn. Kratkoročne obveze za kredite 300.000 kn. Kapital se sastoji od temeljnog kapitala i zadržane dobiti. Zadržana dobit iznosi 2.500.000 kn. Dugoročne obveze su 175.000 kn. Sastavite bilancu.

Zadatak 3. – rješenje

Aktiva		Pasiva	
Dugotrajna imovina		Kratkoročne obveze	
Materijalna	2.000.000	Dobavljači	200.000
Patenti	750.000	Kredit	300.000
Kratkotrajna imovina		Dugoročne obveze	175.000
Novac	110.000	Kapital	
Zalihe	400.000	Temeljni kapital	385.000
Potraživanja	300.000	Zadržana dobit	2.500.000
Ukupno	3.560.000	Ukupno	3.560.000

Zadatak 4.

- Poduzeće ima dugotrajnu materijalnu imovinu u iznosu od 20.000 EUR, dugotrajnu financijsku imovinu u iznosu od 3.000 EUR. Nadalje, zalihe su 7.000 EUR, kratkotrajna potraživanja 10.000 EUR, a novac 3.000 EUR. Neto obrtni kapital iznosi 7.000 EUR, a obveze za dugoročne kredite 5.000 EUR. Sastavite bilancu. Koliko iznosi aktiva? Koliko iznosi kapital? Koliko iznosi kratkotrajna imovina? Koliko iznosi dugotrajna imovina? Koliko iznosi dugoročno financiranje? Koliki postotak je iz vlastitih izvora? Kako ocjenjujete taj postotak? Koliki je omjer ‘obveze prema kapitalu’?

Zadatak 4. – rješenje

Aktiva		Pasiva	
Dugotrajna imovina		Dugoročni krediti	5.000
Materijalna	20.000	Kratkoročne obveze	13.000
Financijska	3.000		
Kratkotrajna imovina		Kapital	25.000
Novac	3.000		
Potraživanja	10.000		
Zalihe	7.000		
Ukupno	43.000	Ukupno	43.000

Financijska poluga

- upotreba obveza u kapitalnoj strukturi zove se financijska poluga
- što poduzeće ima više obveza, kao postotak od imovine, to je veći stupanj financijske poluge
- upotreba obveza može donijeti i dobitke i gubitke
- financijska poluga povećava potencijalnu nagradu vlasnicima, ali i mogućnost financijskih problema

Zadatak 5.

Gotovina	160	Dobavljači	266
Potraživanja	688	Obveze za kredite	123
Zalihe	555		
Ukupna tekuća imovina	1403	Ukupne kratkoročne obveze	389
Oprema	1709		
Ukupna fiksna imovina	1709	Ukupne dugoročne obveze	454
		Dividende	640
		Zadržana dobit	1629
Ukupna imovina	3112	Ukupna pasiva	3112

- Izračunajte koliko u postotku iznosi financiranje dugoročnim obvezama.